

בתורה ובמעשים שבחכמי ירושלים, אלא גם הפיקח שבכולם" — סיים
הגאון מטעפליק את דבריו.

מה שיש להוסיף, כי מורנו לא היה רק נאה דורש; אלא מאותה שעה
שהכיר בגאונותו של ת"ח מופלג זה, היה דואג בכל מיני דרכים לסייע לו
ולהקל עליו את מצוקתו, עד שנתבסס מעמדו בעקבות מינויו כמורה
הוראה ופירסומו כפוסק מכריע.

„אכסניה נוער" בעלית קיר קטנה

מעין אכסניה בועיר אנפין היתה לו למורנו בעלית קיר קטנה, ממעל
למדרגות ביתו. ארבעה קירות החדר מכוסים היו בספריו ובאמצע עמד
שלחן קטן, שני כסאות ומטת קרשים. חדר זה שימש למורנו חדר עית,
ואכסניה לבחורים בודדים שעזבו את משפחותיהם ועלו לארץ.
מהורי הבחורים הגיעו אל מורנו מכתבי תודה לרוב, אשר מתוכנם,
אפשר ללמוד כמה חיבה ומסירות השקיע בעולים גלמודים אלו.

והנה קטע מאחד מכתבי התודה הללו, האומר:

„אמנם ידעתי מה גדלו מעשיו מני אז ומקדם, אך יותר מזה החובה
מוטל עלי להודות להדר"ג נ"י. חסדו אשר עושה ויעשה את בני בכורי
מו' ישעי' נ"י, כי פרש עליו כנפי חמלתו ויספחהו אל ביתו ויקרבהו...
ומלבד ערכו הגשמי ידעתי לחשוב את שוויו הרוחני בטובו זה, שמחתי
כמוצא שלל רב כי השגתי את אשר לא פללתי אלא הרהבתי עוז בנפשי
גם לבקש מהדר"ג שליט"א..."

גם לסופר ש"י עגנון סיפור משלו

בשביעי של פסח של שנת תשכ"ח, ערך ביקור בבית כותב הטורים
הסופר הישיש ש"י עגנון, ובפיו סיפור אישי משלו על רבי חיים זוננפלד:
כשעליתי לירושלים בשנת תרס"ז והסתובבתי הנה והנה מלא ספיקות
ויסורי בדידות, נודמנתי למסבת סיום בבהכ"נ הגדול של ר' ניסן בק אשר
בעיר העתיקה. שמה ישבו מסובים מסביב לשולחן ארוך וערוך, נקיי הדעת
שבירושלים, ובראשם רבי חיים זוננפלד. אני שהייתי לבוש כמו „דייטש"
וגם חתימת זקן לא היתה לי, נתחבאתי בפינה ונהניתי מאד לראות מסבה
כזו של יקירי קרתא קדישא, כשבאותה שעה נזכרתי בסיום הש"ס שהיה

בעירתי בוצ'אץ' אשר בגליציה, ושמה הייתי מתותן גדול כי אמי ע"ה בישלה את הדגים לסיום. בעודני יושב ככה ומפליג עם מחשבותי לבוצ'אץ', הופתעתי לראות איך שרבי חיים עומד על גבי, וידו מושטה ל"שלום עליכם" חם ולבבי. כשכף ידו תקועה ושלובה בכף ידי, לקחני והושיבני על ידו בראש הקרואים. אפילו שלא הייתי בטלן, מכל מקום נתבלבלה עלי דעתי מהכבוד הגדול שעשה לי רבי חיים שהושיבני בין ברכי תלמידי חכמים, אע"פ שבחיצוניות נראיתי נער ככל הנערים שברחו מבית אביהם בגולה. אחרי ברכת המזון, נכנס עמי רבי חיים בשיחה שאינני זוכר עתה את כל פרטיה. מה שאני כן זוכר, שמאותה שעה והלאה נתחבבה עלי ירושלים שהחלטתי בלבי להשתקע בה ולא לעזבה לעולמים. מכאן ואילך כבר נמשכתי אחריו וחפצתי קרבתו; ובאחד הימים הלכתי להתפלל מנחה בבהכ"נ שבבתי מחסה, ועיני לא סרות מאותה פינה, ששמה עמד רבי חיים והתייחד עם קונו, כששפתיו נעות וגופו זקוף ומתוח כשדרו של דקל. משהרגיש בי רבי חיים אחרי התפלה, הזמינני לשבת ולהצטרף לשעור שהוא אומר בין מנחה וערבית. תמהתי בתחלה איך גאון כזה יושב ולומד משניות בפני "בעלי בתים", עד שנתחוויר לי שכל אחד מה"בעלי בתים" הללו, דיו למלא חללו של כסא רבנות באחת הקהלות המעטירות בחוץ לארץ, ועדיין לא יגיע לחצי כבודו. משנסתיימה תפלת ערבית נתלוויתי אל רבי חיים במדרגות היורדות מבהכ"נ לחצר ביתו, ושוב מדרגות מהחצר אל מבוא מקומר המשמש כעין פרוזדור לדירה ולשירותים. והנה כשעמדנו כבר ליד הדלת פסע רבי חיים פסיעה אחת אחורנית ומרמו לי להכנס לפניו. וכשהראיתי לו פנים תמהות ומשתאות, אמר לי דברים של טעם: "הרי בידך מזוודה אשר בודאי מכילה ספר קדוש, ולך איפוא דין הקדימה..." ועד היום לא אבין מהיכן ידע זקן צדיק זה שאמנם "ספר-תורה" קטן היה באמתחתי שהבאתי עמי מבוצ'אץ' כשעליתי לארץ ישראל, שלקחתי אותו לבדיקה באותו יום אצל סופר סת"ם, משום חשש טעות שגיליתי בו".

באותו ענין סח מר יהושע מרקוביץ⁵⁷: אחרי עלותי לארץ בשנת תרפ"ה, מתגורר הייתי עם חברי בחדר או כוך ששכרנו לעצמנו ברובע היהודי של העיר העתיקה, ומדי פעם בפעם היינו נכנסים לביתו של רבי חיים, שהיה

57 כיום מנהל הספריה ביד בן-צבי.